

ĐỀ CHÍNH THỨC

Môn: Ngữ văn

Thời gian: 150 phút (Không kể thời gian giao đề)

Đề gồm có 01 trang.

Câu 1 (8,0 điểm)

ƯỚC MƠ BÌNH THƯỜNG

Áng văn sau đây được tìm thấy trên lăng mộ của một mục sư người Anh:

Khi tôi còn trẻ, trí tưởng tượng của tôi không giới hạn. Tôi mơ ước có thể thay đổi thế giới.

Khi trưởng thành và già dặn hơn một chút, tôi nhận thấy thế giới chẳng thay đổi gì cả. Vì vậy tôi thu hẹp ước mơ của mình và quyết định sẽ làm thay đổi đất nước tôi. Nhưng dường như cũng chẳng có gì dịch chuyển.

Khi tôi lập thân, tôi thu hết sức bình sinh hòng làm thay đổi gia đình tôi, những người thân thiết nhất của tôi. Nhưng họ chẳng mấy may có ý tưởng gì về điều đó.

Và giờ đây, khi đang hấp hối trên giường tôi chợt nhận ra: chỉ khi nào tôi thay đổi được bản thân mình thì tôi mới thay đổi được gia đình tôi. Từ sự cổ vũ, khích lệ của họ, tôi sẽ có ích hơn cho đất nước - và ai mà biết được, không chừng tôi sẽ thay đổi được cả thế giới cũng nên.

(Hạt giống tâm hồn- Từ những điều bình dị, NXB Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh, 2006, tr.158-159).

Trình bày suy nghĩ của em về thông điệp rút ra từ áng văn trên.

Câu 2 (12,0 điểm)

Trong cuốn *Cảm nhận văn học*, giáo sư Lê Đình Kị cho rằng: “Tác phẩm nghệ thuật đạt tới cái đẹp theo nghĩa: mang được sự thật sâu xa của đời sống bên ngoài, đồng thời mang được sự thật tâm tình của con người.”

Bằng trải nghiệm văn học của mình, em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên.

--- HẾT ---

HƯỚNG DẪN CHẤM

I. HƯỚNG DẪN CHUNG

- Đề thi gồm hai câu (một câu nghị luận xã hội và một câu nghị luận văn học) người chấm cần linh hoạt trong đánh giá. Căn cứ vào tình hình và chất lượng thực tế của mỗi bài làm để cho điểm thích hợp.

- Khuyến khích những tìm tòi, sáng tạo riêng cả nội dung và hình thức bài làm (biết vận dụng những quan sát, suy nghĩ và trải nghiệm riêng về cuộc sống hay văn chương để bàn luận vấn đề; biết kết hợp linh hoạt các thao tác nghị luận để làm nổi bật mỗi luận điểm của bài viết,...).

- Làm bài có cảm xúc, cá tính; trình bày vấn đề một cách có hệ thống, lập luận chặt chẽ, lí lẽ sắc sảo, dẫn chứng đa dạng, tiêu biểu.

- Trong mỗi phần, tùy vào thực tế bài làm của thí sinh để trừ điểm về các lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp, diễn đạt,... cho phù hợp.

**Lưu ý: Hướng dẫn dưới đây chỉ là những gợi ý có tính định hướng; cán bộ chấm thi cần thảo luận kĩ về nội dung và biểu điểm để bổ sung cho hoàn chỉnh trước khi chấm.*

II. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

Câu	Nội dung	Điểm
1	Viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ của em về bài học rút ra từ áng văn	8
	1. Yêu cầu về kỹ năng: - Đáp ứng yêu cầu một bài văn nghị luận về một vấn đề rút ra tư tác phẩm văn học; luận điểm, luận cứ rõ ràng, xác đáng; đảm bảo tính liên kết, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu. - Có kiến thức xã hội, dẫn chứng phù hợp; bày tỏ được chính kiến cá nhân đối với vấn đề nghị luận	2
	2 Yêu cầu về kiến thức:	6
	a) Nêu được thông điệp từ áng văn (Đây là dạng đề mở nên thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, miễn sao phù hợp với đạo đức, lẽ phải, không suy diễn tùy tiện, phù hợp thuần phong mỹ tục và pháp luật...) Gợi ý: Muốn thay đổi thế giới, hãy thay đổi từ chính mình	1
	b) Triển khai vấn đề nghị luận - Giải thích vì sao chọn vấn đề này để bày tỏ? - Trọng tâm (nội dung) vấn đề là gì?	4

	- Trao đổi, bàn luận về vấn đề, có chính kiến đối với vấn đề, những mong muốn của bản thân. Thí sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp, triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách để làm rõ vấn đề; đảm bảo hợp lý, thuyết phục, phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật. Có thể triển khai theo cách:	
	1. Giải thích <i>* Nội dung của áng văn:</i> Áng văn của mục sư người Anh là lời chiêm nghiệm về những ước mơ, mục tiêu của ông trong từng chặng đường đời: - Ban đầu ông mơ ước có thể thay đổi thế giới, thay đổi đất nước, thay đổi gia đình...: ông muốn bắt đầu thực hiện ước mơ của mình bằng những việc to tát, lớn lao, vĩ đại nhưng tất cả đều không có kết quả. - Đến khi đang hấp hối trên giường ông chợt nhận ra chỉ khi nào ông thay đổi được bản thân mình thì ông mới thay đổi được gia đình, đất nước và không chừng ông sẽ thay đổi được cả thế giới: bằng sự trải nghiệm, ông nhận ra rằng để hiện thực hóa những ước mơ lớn lao thì phải bắt đầu từ những việc nhỏ nhất. <i>* Vấn đề rút ra từ áng văn:</i> Khởi đầu bằng ước mơ bình thường, thực hiện những việc nhỏ bé nhưng thiết thực (<i>thay đổi bản thân</i>), con người mới có thể theo đuổi ước mơ cao đẹp, làm được những việc lớn lao (<i>thay đổi thế giới</i>).	
	2. Bàn luận, chứng minh <i>Luận điểm 1: Tại sao trước tiên con người phải thay đổi bản thân?</i> - Vì bản thân mỗi con người người tự biết mình là ai, cuộc sống hiện tại thế nào, điểm mạnh, điểm yếu là gì để học hỏi và tự hoàn thiện mình mỗi ngày. - Thay đổi bản thân là cách giúp con người trở nên tốt đẹp hơn, bộc lộ những giá trị nội tại, chiến thắng chính mình, vượt qua mọi rào cản và giới hạn, mỗi ngày đều tốt hơn chính mình của ngày hôm qua. - Thay đổi bản thân giúp con người chung sống hài hòa với những người xung quanh, thích nghi với môi trường mới, theo kịp sự tiến bộ của xã hội. <i>Luận điểm 2: Thay đổi bản thân được thể hiện ở những góc độ nào?</i> - Thay đổi tư duy, cách nhìn, nhận thức: từ góc nhìn hạn hẹp, chủ quan, phiến diện, mỗi người biết cách nhìn sự vật, sự việc, hiện tượng, con người ở nhiều góc độ, bao quát hơn, toàn diện hơn. - Thay đổi hành động, thói quen, tính cách: từ hành động, thói quen xấu, mỗi người biết sửa chữa, cải thiện, vươn tới điều tốt đẹp. - Thay đổi số phận: nhiều người dũng cảm thay đổi cuộc đời, bước từ bóng tối ra ánh sáng, từ khổ đau đến hạnh phúc.	

	Luận điểm 3: Tại sao khi thay đổi được bản thân, con người có khả năng thay đổi gia đình, đất nước, thế giới. - Chỉ khi thay đổi được chính mình, con người mới có khả năng lắng nghe, yêu thương, thấu hiểu những người xung quanh. - Từ sự thấu hiểu, con người có khả năng tìm kiếm những giải pháp tạo nên giá trị cho gia đình, xã hội, đất nước và thế giới, giúp cuộc sống chuyển biến tốt đẹp hơn. <i>* Lưu ý: Học sinh cần kết hợp lí lẽ và dẫn chứng để chứng minh.</i>	
	c) Bài học liên hệ bản thân Tùy vấn đề thí sinh lựa chọn, nêu bài học liên hệ phù hợp, tác động tích cực, thuyết phục mọi người . Gợi ý - Mong muốn thực hiện những dự định lớn lao mà bỏ lỡ những điều bé nhỏ có thể làm, dễ khiến tuổi trẻ mắc sai lầm đáng tiếc. - Nếu bản thân đã có những dự định lớn lao thì điều đó cần xuất phát từ nhận thức đúng về giá trị bản thân để phát huy tiềm năng của mình, vì nó không chỉ làm cho những năm tháng thanh xuân thêm ý nghĩa mà còn góp phần làm cho thế giới xung quanh tốt đẹp hơn.	1
	Tổng điểm câu 1	8.0
Câu 2	Trong cuốn <i>Cảm nhận văn học</i>, giáo sư Lê Đình Kị cho rằng: <i>“Tác phẩm nghệ thuật đạt tới cái đẹp theo nghĩa: mang được sự thật sâu xa của đời sống bên ngoài, đồng thời mang được sự thật tâm tình của con người.”</i> Bằng trải nghiệm văn học của mình, em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên.	12,0
	1. Yêu cầu về kỹ năng	2.0
	Đáp ứng yêu cầu một bài văn nghị luận văn học, luận điểm, luận cứ rõ ràng, xác đáng; đảm bảo tính liên kết, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.	1.0
	Trình bày vấn đề một cách khoa học, hấp dẫn; dẫn chứng tiêu biểu, đa dạng, phong phú, hợp lý; lập luận chặt chẽ, có sức thuyết phục, sáng tạo.	1.0
	2. Yêu cầu về kiến thức	10
	* Giải thích ý kiến - <i>Tác phẩm nghệ thuật đạt tới cái đẹp theo nghĩa: mang được sự thật sâu xa của đời sống bên ngoài”:</i> + Tác phẩm văn học phải có tính chân thật là tấm gương của đời sống. Phản ánh hiện thực khách quan không chỉ là bề ngoài mà ở bề sâu.	2.0

	+ Tác phẩm nghệ thuật đem đến cho con người những vẻ đẹp muôn hình muôn vẻ của cuộc đời (Thiên nhiên, đất nước, con người, cuộc đời, lịch sử ...) + Nhà văn phải đưa được những vấn đề nóng hổi của cuộc sống vào trong những trang viết của mình. - <i>“Tác phẩm nghệ thuật đạt tới cái đẹp theo nghĩa:..mang được sự thật tâm tình của con người”</i>: + Tác phẩm nghệ thuật giúp phát hiện và miêu tả những vẻ đẹp của cuộc sống một cách sinh động, là tiếng nói của một giai cấp, là số phận của một kiếp người hay là lời trầm tình của nhân vật trữ tình ... Mang lại cho người đọc vẻ đẹp muôn hình muôn vẻ của cuộc đời, khám phá vẻ đẹp sâu xa trong nội tâm con người + Tác phẩm nghệ thuật không chỉ đơn thuần là vẻ bề ngoài mà còn phải bao hàm những sự thật sâu xa của đời sống thực tại bên ngoài và những cảm xúc chân thật từ bên trong con người.	
	b) Bình luận ý kiến	3.0
	- <i>Tác phẩm nghệ thuật đạt tới cái đẹp theo nghĩa: mang được sự thật sâu xa của đời sống bên ngoài”</i> + Không có chất liệu đời sống thì không có gì để làm nên nội dung và giá trị của tác phẩm, mọi tác phẩm nghệ thuật đều bắt đầu từ đời sống. + Thước đo giá trị của một tác phẩm nghệ thuật là ở sự chân thực, sâu sắc trong phản ánh đời sống với những qui luật khách quan và thế giới nội tâm của con người + Tác phẩm nghệ thuật phải là sự tái hiện đời sống tươi nguyên qua lăng kính tình cảm của người nghệ sĩ. - <i>“Tác phẩm nghệ thuật đạt tới cái đẹp theo nghĩa:..mang được sự thật tâm tình của con người”</i>: + Lấy con người làm trung tâm, văn học phải thể hiện được mọi khía cạnh trong đời sống con người: số phận, tư tưởng, trí tuệ, và đặc biệt là tình cảm. Văn học <i>“mang được sự thật tâm tình của con người.”</i> chuyên chở mọi cung bậc tình cảm của con người, là cầu nối giữa biết bao tâm hồn, biết bao cảm xúc + Nâng đỡ cho nhân cách con người phát triển, gắn bó cuộc sống cá nhân mình với cuộc sống của cộng đồng. + Khi đối diện với tác phẩm, con người đồng thời đối diện với lương tâm mình, nó tác động đến lí trí, tình cảm, từ đó tìm được tiếng nói chung giúp con người tự hoàn thiện bản thân. + Một tác phẩm nghệ thuật chính là sự giao thoa giữa hiện thực và tâm hồn, phản ánh một cách trung thực và sâu sắc những gì đang diễn ra trong cuộc sống cũng như tâm tư của nhân vật.	

	c) Chứng minh: - Thí sinh chọn lựa dẫn chứng tiêu biểu, phù hợp và phân tích làm sáng tỏ ý kiến (có thể chọn một số truyện, đoạn trích... hoặc có thể chọn lựa những truyện khác trong chương trình Ngữ văn THCS). - Biết cách chọn lựa dẫn chứng phân tích hợp lí, thuyết phục	4.0
	d) Nhận xét, liên hệ - Ý kiến trên là một nhận định đúng đắn, khoa học. - Trao đổi, bàn luận về vấn đề, có chính kiến đối với vấn đề. Từ đó, người đọc tự nhận thức và tích lũy được những bài học bổ ích cho riêng mình.	1.0
	<i>* Yêu cầu những bài làm sáng tạo và có vốn hiểu biết rộng, đúng đắn, sử dụng đa dạng các thao tác lập luận. Không chấp nhận kiểu viết chung chung.</i>	
	Tổng điểm câu 2	12.0